യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 84✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച . .

തതഃശ് ശിഖി+ധ്വജോ രാജാ/ ത+ത്ത്വ+ജ്ഞാന-പദം വിനാ .
ആജഗാമ പരം മോഹൻ തമോ+ന്ധത്വ-മിവാ+പ്രജാഃ .. 1

ദുഃഖാ+ഗ്നി/ദീപിത-മനാ മനാഗപി വിഭൂതിഷു .
താ+സ്വ-ഭീഷ്ടോപ-നീതാസു ന രേമേ്വ+ഗ്നി/ശിഖാ+സ്വിവ .. 2

ഏകാ+ന്തേഷു ദിഗ+ന്തേഷു നിർഝരേഷു ഗുഹാസു ച .
ആജഗാമ രതിംഞ്ജ് ജ+ന്തുർ/മു+ക്തേഷുർ+വ്യാധതോ യഥാ .. 3

രാഘവ+ത്വ-മിവാ-ശേഷാഃസ് സാ+ന്ത്വാനു-നയ-ബോധനൈഃ .
പ്രാർഥിതഃഖ് കാ+ര്യതേ ഭൃ+ത്യൈർ/മഹീപോ ദിവസ+ക്രിയാഃ .. 4

നിത്യ-മു+ദ്ദാമ-വൈരാ+ഗ്യഃഫ് പരി+വ്രാഡിവ ശാ+ന്ത-ധീഃ .
ഖിദ്യതേ ച മഹാഭോഗാൻഥ്. സ ഭോ+ക്തുംഞ്ജ് ച+ ശ്രിയം സ്ഥിതഃ .. 5

ദദാ-വതി-തരാംൻ ദാനംങ്ജ് ഗോ-ഭൂമി-കനകാ-ദികമ് .
ദേവേ+ഭ്യോ+ ബ്രാഹ്മണേ+ഭ്യ+ശ്ച+ സ്വജനേ+ഭ്യ+ശ്ച മാനദ .. 6

ചചാര ച തപഃഖ് കർതുംങ്ജ് കൃ+ച്ഛ്ര-ചാ+ന്ദ്രാ-യണാ-ദികമ് .
പരി-ബ+ഭ്രാമ തീർഥാനി വനാ+ന്യായ-തനാനി ച .. 7

സ തഥാപി വിശോ-ക+ത്വംൻ ന മനാ-ഗപി ലബ്ധ-വാൻ .
അനി-ധാനാംങ്ജ് ഖനൻ-ഭൂമിംൻ നിധാ-നാർഥീ നിധിംയ് യഥാ .. 8

രാ+ത്രിംൻ ദിവം മഹാ-നേഷ ശു+ഷ്യ+ത്യേവ കൃശാ-നുനാ .
ചി+ന്തയാ ചി+ന്തയാ-മാസ സംസാര+വ്യാധി/ഭേഷജമ് .. 9

ചിന്താ-പര-വശോ ദീനോ രാ+ജ്യം+ സ്വ+സ്യ വിഷോ-പമമ് .
മഹാ-വിഭവ-മ+പ്യ+ഗ്രേ നാപശ്യത്-ഖി+ന്നയാ ധിയാ .. 10

അഥൈ/കദൈ/കാ+ന്ത/ഗതാംഞ്ജ് ചൂഡാലാ-മങ്കമാ-ഗതാമ് .
ഇദം മധുരയാ വാചാ സമു-വാച ശിഖി+ധ്വജഃ .. 11

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
ഭു+ക്തം രാജ്യംഞ്ജ് ചിരംങ്ജ് കാലം ഭു+ക്താ വിഭവ-ഭൂമയഃ .
അധു-നാസ്മി വിരാ-ഗേണ യു+ക്തോ ഗ+ച്ഛാമി കാനനമ് .. 12

ന-സുഖാനി ന ദുഃഖാനി നാപദോ ന-ച സംപദഃ .
ക്രോഡീ-കുർവ+ന്തി ത+ന്വങ്ഗി മുനിം വന-നിവാസി-നമ് .. 13

ന ദേശ-ഭങ്ഗ-സംമോഹോ ന-സംങ്ഗ് ഗ്രാമേ ജന+ക്ഷയഃ .
രാ+ജ്യാദ+പ്യധികം മ+ന്യേ സുഖംവ് വന-നിവാ-സിനാമ് .. 14

സ്തബക+സ്തന/ധാരി+ണ്യോ ര+ക്ത-പ+ല്ലവ-പാണയഃ .
മ+ഞ്ജരീ-ജാല-ഹാരി+ണ്യോ ലോല-ശു+ഭ്രാമ്ബു/ദാംശുകാഃ .. 15

സ്വപരാ-ഗാങ്ഗ/രാഗി+ണ്യഃഖ് കൃത-കൗസുമ-മ+ണ്ഡനാഃ .
ആസേ+വ്യ/കാ+ഞ്ചന-ശിലാ/നിതമ്ബ-തട-ശോഭിതാഃ .. 16

തരങ്ഗ-മൗ+ക്തിക+പ്രോത/സരി+ന്മു+ക്താ/ലതാ-വൃതാഃ .
ലതാ-വയ+സ്യാ/വലിതാ മുഗ്ധ-മുഗ്ധ-മൃഗാ+ത്മജാഃ .. 17

സ്വഭാവോ+ദ്ദാമ-സൗഗ+ന്ധ്യാ/ വിതീർണ-ഫല-ഭോജനാഃ .
ഷട്പദ+ശ്രേണി-നയനാഃഫ് പുഷ്പാ-പൂര-ലതാങ്ഗി/കാഃ .. 18

ആ+സ്വാ+ദ്യ+സ്യ+ന്ദതാംയ് യാതാഃശ് ശീതലാ-മല-ഗാ+ത്രികാഃ .
രമയ+ന്തി+ത്വ-മി-വ-മാംവ് വന-വീ+ഥ്യോ വരാനനേ .. 19

യഥാ വിവി+ക്ത-മേകാ+ന്തേ മനോ ഭവതി നിർവൃതമ് .
ന തഥാ ശശി-ബിമ്/ബേഷു/ ന-ച+ ബ്ര+ഹ്മേ+ന്ദ്ര/സദ്മസു .. 20

അസ്മിൻഥ്.സ+ന്മ+ന്ത്രണേ ത+ന്വി/ ന വിഘ്നംങ് കർതു-മർഹസി .
ഭർതുർ/വിഘട-യ+ന്തീ+ച്ഛാംൻ ന+ സ്വപ്ന്യേ/പി കുല+സ്ത്രിയഃ .. 21

ചൂഡാലോ-വാച .

പ്രാപ്ത-കാലംങ് കൃതംങ് കാര്യം രാജതേ നാഥ നേതരത് .
വസ+ന്തേ രാജതേ പുഷ്പം ഫലം ശരദി രാജതേ .. 22

ജരാ-ജരഠ-ദേഹാനാംയ് യു+ക്തോ വന-സമാ+ശ്രയഃ .
ന യൂനാംൻ ത്വാദൃശാ-മേവ തേനൈ-ത+ന്മേ ന രോചതേ .. 23

യൗവനേന മഹാരാജ ന യാവ+ദ്വയ-മുജ്ഝിതാഃ .
പുഷ്പൗ-ഘേണേവ തരവസ്/താവ+ച്ഛോഭാ-മഹേ ഗൃഹേ .. 24

പുഷ്പ-ധാനാ പുഷ്പ-മി-ത/-ജ-ര-സാ സ-ഹ കാനനമ് .
സമംങ് ഗൃഹാദ്/ഗമി+ഷ്യാമോ ഹംസാ ഇവ സരോ-വരാത് .. 25

അ+പ്രാപ്ത-കാലംൻ നൃപതേഃഫ് പ്രജാ-പാലന-മുജ്ഝതഃ .
രാജ+ന്യ+സ്യൈവ ര+ന്ധ്ര+സ്യ മഹദേനോ ഭവി+ഷ്യതി .. 26

അ+പ്രാപ്ത-കാരിണം ഭൂപം രോധ-യ+ന്തി ച വൈ+ പ്രജാഃ .
രോധയ+ന്തി+ ഹ്യകാ+ര്യേ+ഭ്യഃഫ് പ്രഭും ഭൃ+ത്യാഃഫ് പരസ്പരമ് .. 27

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
അല-മുത്/പല-പ+ത്രാക്ഷി വിഘ്നേ-നാഭി-മത+സ്യ മേ .

വി+ദ്ധി മാംങ്ങ് ഗതമേ-വേതോ ദൂര-മേകാ+ന്ത/കാനനമ് .. 28

ബാലാ+ ത്വമന-വ+ദ്യാങ്ങ്ഗി നാഗ+ന്ത+വ്യംവ് വനംൻ ത്വയാ .
പുംസാ-മപി ഹി മൃ+ദ്വങ്ങ്ഗി ദുർ-വിഗാ+ഹ്യോ വനാ+ശ്രയഃ .. 29

സമർഥാ ന വനാ-വാസേ യോഷിതഃ കഠിനാ അപി .
കാനനേ പുഷ്പ-മ+ഞ്ജ+ര്യഃസ്/ സോഢും ശ+സ്ത്രാലി/മ+ക്ഷമാഃ .. 30

ഭവ+ത്യാ പാല-യ+ന്ത്യേഹ രാ+ജ്യേ+ സ്ഥാത+വ്യ/മു+ത്തമേ .
കുടുമ്ബ/ഭാരോ+ദ്വഹനം പ+ത്യൗ യാതേ+ വ്രതം സ്ത്രിയഃ .. 31

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ ദയിതാം രാജാ താമി+ന്ദു/വദനാം വശീ .
ഉ+ത്ത+സ്ഥൗ/ സ്നാതു-മഖിലംൻ ദിന-കാര്യംങ്ങ് ചകാര ച .. 32

അഥോ+ജ്ജ്ഥിത+പ്രജാ-ചേഷ്ടോ രവി-രസ്താ-ചലംയ് യയൗ .
ശിഖി+ധ്വജോ വന-മിവ സമസ്ത/ജന-ദുർഗമമ് .. 33

സംഹൃ+ത്യ വിതതം രൂപംൻ തമേ-വാനു-യയൗ+ പ്രഭാ .
നാഥം ഭവന-നിഷ്+ക്രാ+ന്തംങ്ങ് ചൂഡാലേ/വാനു-രാഗിണീ .. 34

ആയയൗ യാമിനീ+ ശ്യാമാ ഭുവനം ഭസ്മ-ധൂസരമ് .
ധൃത+വ്യോമാ-പഗം ശർവം സംശ്ലേഷാ യമു-നേവ സാ .. 3

ദി+ക്ഷു സംൻധ്യാബ്ദ/ദ+ന്താസു+ സ്ഥിതാസു കൃത-മ+ണ്ഡലമ് .
തമാല-ബാലകാ+ങ്കാസു+ ജ്യോ+ത്സ്നാ-ഹാസോ-ദയാ+ങ്കിതമ് .. 36

ഗ+ച്ഛ-തോ-ര-പ-രം പാരം ദംപ+ത്യോർ/മൈ-ര-വ പ-ദമ് .
ദേവോ+ദ്യാന-മയം ര+ന്തും ദിന+ശ്രീ/ദിന-നാഥയോഃ .. 37

ആഗ+ച്ഛതോ-രിദം പാരം ഹ്യഘ-തീ+ക്ഷ്ണ-കരോ+ജ്ജ്ഥിതമ് .
നിശാ-നിശാ-നായക-യോർ/ദംപ+ത്യോർ/മൈരവം പുനഃ .. 38

താരാ-ഗണോ്ഥ ദദൃശേ വികീർണോ+ വ്യോമ-കു+ട്ടിമേ .
മുക്തോ മങ്ഗല-ലാജാനാംൻ ദിഗ്-വധൂഭി/രിവാ+ഞ്ജലിഃ .. 39

ച+ന്ദ്രാനനാ തമഃശ്+ശ്യാമാ/+ ശ്രാന്താ കുസുമ-ഹാസിനീ .
യാമിനീ യൗവനം പ്രാപ/ സരോജ-മുകുല+സ്തനീ .. 40

കൃത-സംൻ ധ്യാ/സമാചാരഃസ് സഹ-ചൂഡാല-യേഷ്ടയാ .
സു+ഷ്വാപ ശയനേ ഭൂയോ മൈനാക ഇവ സാഗരേ .. 41

അഥാർധ/രാ+ത്ര-സമയേ ദേശേ നിഃശ് ശബ്ദതാംങ്ങ് ഗതേ .
ഘന-നി+ദ്രാ-ശിലാ-കോശ/നിലീനേ സകലേ ജനേ .. 42

സ-ത+സ്യാം സംപ്ര-സുപ്/തായാം ശയനേ കോമ-ലാംശുകേ .
ഭൃശംൻ നി+ദ്രാവി-മൂ+ഢായാം ഭ്രമ+ര്യാ-മിവ പ+ങ്കജേ .. 43

ത+ത്യാജ ദയിതാം സുപ്താ/മ+ങ്കാ+ദ്രാജാ ശിഖി+ധ്വജഃ .
സ്വൈരം സ്വൈരം മുഖം രാഹോർ/ദിശംഞ്ച് ചാ+ന്ദ്ര+പ്രഭാ-മിവ .. 44

ഉ+ത്ത+സ്ഥൗ/ ശയനാ+ല്ലീന/വധൂകാർ/ധാ+ഞ്ച/ലാംശു+കാത് .
സല+ക്ഷ്മീ/കാ+ന്തി-ലോലോർ/മേർ/ഹരിഃഹി ക്ഷീരാർണ-വാദിവ .. 45

വീര+ക്രമാർഥംയ് യാമീതി ത+ത്രൈ-വാനു-ചര+വ്രജമ് .
യോജ-യി+ത്വാ ജഗാ-മാസൗ പുരാ+ന്നിർ/ഗത്യ പൂർണധീഃ .. 46

രാ+ജ്യ-ല+ക്ഷ്മി നമസ്-തു+ഭ്യ/മി+ത്യു+ക്ത്വാ മണ്ഡലാദ്/ഗതഃ .
വിവേ-ശോ+ഗ്രാ/മര+ണ്യാനീ/മേകോ നദ ഇവാർ/ണവമ് .. 47

ഘനാ+ന്ധ-കാര-ഗുല്-മാ+ഢ്യാ+ ക്ഷു+ദ്ര-ഭൂതൗഘ-കർകശാ .
സാര+ണ്യാനീ നിശാ സാർധം സമംൻ തേനാതി-വാഹിതാ .. 48

പ്രാതഃശ് ശൂന്യാ-മര+ണ്യാനീം സ നീ+ത്വാ വിതതംൻ ദിനമ് .
സമ-മർകേണ ക+സ്യാംചിദ്-വിശ+ശ്രാമ വനാ-വനൗ .. 49

ഭാനാവ-ദൃ+ശ്യതാംയ് യാതേ ത+ത്ര+ സ്നാനാദി-പൂർവകമ് .
കിംചിത്/ഫലാ-ദികം ഭു+ക്ത്വാ/ താംൻ നിനായ തമ+സ്വിനീമ് ..50

പുനഃഫ്- പ്രാതഃഫ് പുരാ+ണ്യു+ച്ചൈർ/മ+ണ്ഡലാനി ഗിരീ+ന്നദീഃ .
ജവാ-ദു+ല്ലങ്ഘയാ-മാസ രാജാ+ ദ്വാദശ-ശർവരീഃ .. 51

തതോ മ+ന്ദര-ശൈല+സ്യ തട+സ്ഥംഞ്ച് ജന-ദുർഗമമ് .
പ്രാപ കാനന-മ+ത്യ+ന്ത/ദൂര+സ്ഥ/ജനതാ-പുരമ് .. 52

രടത്-പ്രണാല-സലില/വാപീ-വലിത-പാദപമ് .
ശീർണ-വേ+ദ്യാല-യ+ജ്ഞാത/ഭൂത-പൂർവ+ദ്വിജാ+ശ്രമമ് .. 53

ക്ഷു+ദ്ര+പ്രാണി-വിനിർ/മു+ക്ത/സി+ദ്ധ-സേ+വ്യ/ല-താ-ല-യമ് .
ആപൂർണ-പാദ-പലതം പ്രാണ-വൃ+ത്തി+ക്രരൈഃഫ് ഫലൈഃ .. 54

ത+ത്രൈ-കസ്മിൻഥ്.സമേ ശു+ദ്ധേ+ സ്ഥലേ സലില-മാലിതേ .
ശീതലേ ശാ+ദ്വല+ശ്യാമേ സ്നിഗ്ധേ സഫല-പാദപേ .. 55

സമ+ഞ്ജരീ/ഭിർ/വല്ലീഭിഃസ് സ-ച-കാരോട-ജാലയമ് .
പ്രാവൃട്-കാലഃസ് സവി+ദ്യുദ്/ഭിർ/നീലാ+ദ്രൈ-രിവ പ+ഞ്ജരമ് .. 56

മസൃണംവ് വൈണവംൻ ദ+ണ്ഡം/ ഫല-ഭോജന-ഭാജനമ് .
അർഘ-പാ+ത്രം പുഷ്പ-ഭാ+ണ്ഡ/മ+ക്ഷ/മാലാംങ് കമ+ണ്ഡലുമ് .. 57

ക+ന്ഥാം ശീതാ-പനോ-ദായ ബ്യ-സീം-ഞ്ച് ചൈവ മൃഗാജിനമ് .
ആനീയാ-യോജയത്-തസ്മിൻ മഠികാ-മ+ന്ദിരേ നൃപ .. 58

യത്/കിംചി-ദ-ന്യ-ദ്വാ വസ്തു യോ+ഗ്യംൻ താപസ-കർമണി .
ത+ത്തത്ര+ സ്ഥാപയാ-മാസ ജഗതീവ+ ക്രമംവ് വിധിഃ .. 59

സംധ്യാ-പൂർവംഞ്ച് ജപം പ്രാതഃഫ് പ്രഹരേ-സ തദാ-കരോത് .
പുഷ്പോ+ച്ചയംൻ ദ്വിതീയേ-തു+ സ്നാനം ദേവാർചനംൻ തതഃ .. 60

പ+ശ്ചാ+ദ്വന-ഫലംങ്ങ് കിംചി+ദ്വന-ക+ന്ദംവ് വിസാ-ദി ച .
ഭു+ക്ത്വാ ജ+പ്യ-പരോ ഭൂ+ത്വാ നിനാ-യൈകോ നിശാംവ് വശീ .. 61

ഇതി ദിവ-സമ-ഖേദം മന്ദരോ-പാ+ന്ത-കച്ഛേ
വിരചിത ഉടജേ്ഷ+ന്തർ/മാല-വേശോ നിനായ .
നവ-നൃപതി-വിലാസംൻ തംൻ ന സസ്/മാര കംവ് വാ
സ്ഫുരതി ഹൃദി വിവേകേ രാ+ജ്യ/ല+ക്ഷ്മ്യോ ഹര+ന്തി .. 62

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ശിഖി+ധ്വജ+പ്ര+വ്രജ്യാ നാമ ചതു-രശീതി-
തമഃസ് സർഗഃ .. 84..

ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
2.12.2023